

T Ü E D

TÜRKİYE EMEKLİLER DERNEĞİ

AYLIK HABER BÜLTENİ

YIL: 11

SAYI: 131

EYLÜL 2013

GENEL BAŞKANIMIZ KAZIM ERGÜN “PROMOSYONU BAŞBAKAN ÇÖZER”

Devamı 8. Sayfada

Yaklaşık 10 milyon 500 bin emekliyi ilgilendiren emekliye promosyon verilmesi konusunda kamu bankalarının isteksiz davranmasına tepki gösteren Türkiye Emekliler Derneği (TÜED) Genel Başkanımız Kazım Ergün, AA muhabirine açıklamalarda bulundu. Kamu görevlilerinin banka promosyonu imkanına 2007/21 Sayılı Başbakanlık Genelgesi ile sahip olduğunu anımsatan Ergün, bu genelgede "kamu görevlileri" ibaresi nedeniyle emeklilerin bu haktan yararlanamadığını söyledi.

Genel Yönetim Kurulumuz Atalay'a Başarılar Diledi

Genel Başkanımız Kazım Ergün ve beraberinde Genel Başkan Yardımcımız Gazi Aykırı, Genel Mali Sekreterimiz Ömer Kurnaz, Genel Eğitim ve Teşkilatırma Sekreterimiz Arif Duru, Hukuk Başmüavirimiz Cafer Tufan Yazıcıoğlu, TÜRK-İŞ Genel Başkanlığına gelen Ergün Atalay'a tebrik ziyareti gerçekleştirdi. Atalay'a görevinde başarılar dileyen Genel Başkanımız Ergün, Türk-İş'in emeklilerin de hak arama mücadelesinde ilk kalelerinden birisi olduğunu hatırlatarak, “Çalışma hayatımızda bu çatılar altında başlattığımız mücadeleyi emekliler olarak sürdürüyoruz” dedi.

Ergün Atalay da ziyaretten duyduğu memnuniyeti belirterek, “Türk-İş, geçmişte olduğu gibi bugün de, yarın da kıymetli emeklilerimizin de hak arama mücadelesinde var olmaya devam edecektir” dedi.

Başkanlar Kurulumuz'dan Promosyon Talebi...

Başkanlar Kurulumuz 7-8 Ekim tarihlerinde Erdek Narlı Eğitim ve Sosyal Tesisimizde toplandı. Toplantı sonrası kamuoyuna açıklanan sonuç bildirisinde, “ Emekliler için önemli bir beklentiye dönüşen promosyon sorunumuzla ilgili kamu idaresinin karar vermesi gecikmemelidir. Başta kamu bankaları olmak üzere, emeklilerin aylıklarından elde ettikleri karların küçük bir kısmından promosyon adı altında emeklilere ödenmesi çok görülmemelidir. Bu sorunun çözümü için çalışanlara promosyon ödenmesine imkan veren 2007/21 sayılı Başbakanlık Genelgesi'ne emeklilerin de dahil edilmesini Sayın Başbakan'dan talep etmekteyiz” denildi.

Devamı 4. Sayfada

Sosyal Devlet Uygulamaları

Sosyal devlet, toplumun refahının yükseltilmesinde birinci güvence olarak görülmektedir. Sosyal devletin uygulamaları; örgütlenme hakkı, sendika ve toplu iş sözleşmesi hakkının özgürce kullanılması, insan onuruna yakışır iş, insanca yaşamaya yetecek bir ücret, iş sağlığı ve güvenliği, adil bir vergi sistemi ve sosyal güvenlik hakları olarak sıralanabilir.

Devamı 4. Sayfada

Bu başlıklar altında ülkemizdeki uygulamalar incelendiğinde, çok olumlu bir tablo ile karşılaşmıyoruz. Çalışanların örgütlenmesine, özellikle işçi sendikalarının üye sayısına bakıldığında, bu alanda çok eksikimizin bulunduğu dikkat çekmektedir. 11 milyon iş sözleşmesi ile 4/a olarak tanımlanan sigortalıdan sadece bir milyona yakını sendikalıdır. Bu durum, demokrasi ve özgürlük açısından önemli bir eksiklik. Sendikal demokrasi olmadan, sağlıklı demokrasiden söz edilemez.

Kazım ERGÜN
Genel Başkan

BAŞYAZI

Emeklilere de Promosyon Verilmeli

**Gazi
AYKIRI**

**Genel
Başkan
Yardımcısı**

**Kayseri
Şube
Başkanı**

www.tuedkayseri.org.tr

2007 yılında yayınlanan 21 no'lu Başbakanlık genelgesiyle, işçi ve memurlara bankalar tarafından promosyon verilmesine başlanmıştır. Bu uygulama bankalara bir yük getirmemiş ve dönemler halinde çalışanlara verilen promosyona dönüşmüş, her ödeme döneminde promosyon tutarları artarak uygulanmıştır.

Türkiye Emekliler Derneği, emeklilere promosyon verilmemesini her platformda gündeme getirmiş, bunu bir haksızlık örneği olarak değerlendirmiş, sorunun çözümü için Başbakanlık genelgesine emeklilerin ilave edilmesini talep etmiştir. Bunun yanında, çalışanlar ve emeklilerin ücretleri ve aylıkları aynı bankalara yatırılmakta, birine promosyon adı altında bir ödeme yapılırken, diğerine verilmemesi, bir haksızlık olarak görülmelidir.

Her şeyden önce, bankaların ve devletin ayrımcı bir uygulama içinde olmaması gerekir. Bu durum, bankaların iznine göre sonuçlanacak bir konu değildir. Bu konuda, ülkeyi yönetenlerin ve SGK'nın karar vermesi ve ödemeyi yapacak olan bankalarla promosyonun kurallarını belirlemesi gerekir.

Hukuk devletinde keyfilik ve ayrımcılık olmamalıdır. Bu nedenle, Başbakanlık Genelgesi kapsamına emeklilerin dahil edilmesinde gecikilmemelidir. Bu konuda, yazılı ve sözlü basında çıkan haberler ve yorumlar karşısında emekliler bir beklentinin içerisine sokulduğundan, insanların onurları ile de oynanmamalıdır.

2012 yılında yapılan Türkiye Emekliler Derneği Genel Kurulu'nda konuşan Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Faruk Çelik, bugüne kadar emeklilere promosyonun verilmemesinin bir eşitsizlik

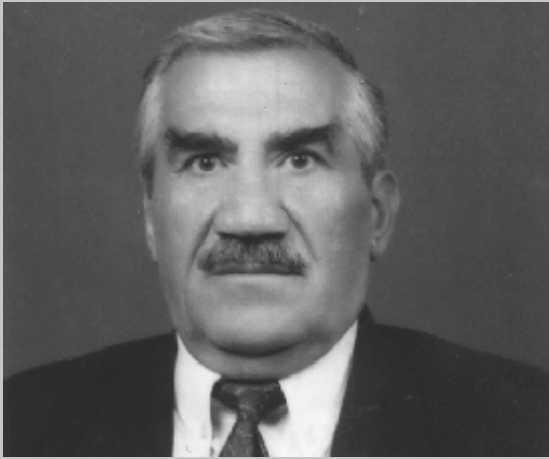
örneği olduğunu belirtmiş, bu konunun en kısa sürede çözüme kavuşacağı sözünü vermişti. Sayın Bakanın çabalarını taktir ediyoruz. Sonuç alınmadığı zamanda, şu soru soruluyor ? Hep oyalanıyoruz. Emekliler, bu kararın bir an önce alınmasını bekliyor. Hem eşitsizlik ortadan kalkacak, hem de tutarı küçük de olsa emekli için bir katkı olacaktır.

Hiçbir emeklimiz, promosyon beklentisinden yılda ilave bir aylık ödenecek gibi hesap yapmasın. Promosyon, bankalara yatırılan aylığın sınırlı bir yüzdesi olarak belirlendiğinden, beklenti de fazla olmamalıdır. Elbette ki, iyi bir kural konulmalı ve her yıl veya üç yılda ödenecek promosyonun, emekliler ile alay edilir seviyede olmaması gerekir.

Asıl sorun, emekli aylıklarının yetersizliğidir. Sosyal devlet, sosyal güvenliği koruyan ve geliştiren devlettir. Herkesin hak ettiği aylığı alması ve insanca yaşaması, ülkeyi yönetenlerin birinci sorumluluğu olmalıdır. Bu bakımdan, emekli aylıklarındaki eşitsizlikler dikkate alınarak, emekli aylıklarında bir iyileştirme yapılmalıdır. Açlık ve yoksulluk seviyeleri bellidir. Emeklilerin büyük çoğunluğu, yoksulluk seviyesinin altında aylık almaktadır. Bu bakımdan, emekli aylıklarının iyileştirecek düzenlemelere gidilmelidir.

Taban aylıkların kaldırılması, emekli aylıklarının düşük belirlenmesine neden olmuştur. Aile yardımı sigortası da olmadığından, emeklilere katkı yapacak bir sistem getirilmelidir.

ACI KAYBIMIZ

**Elazığ Şube
Eski Başkanımız
Ferit TURGUT
aramızdan ayrıldı.**

**Merhum Başkanımıza
Allah'tan Rahmet,
Kederli Ailesine ve
Camiamıza Başsağlığı
ve Sabırlar Dileriz...**

**TÜED
GENEL YÖNETİM KURULU**

KIRIKKALE ŞUBE BAŞKANIMIZ BASRİ KESKİN YEREL YÖNETİCİLERE SESLENDİ Bacasız fabrikayı Kırıkkale'ye getirin!

Kırıkkale Şubemiz şehrin idari yöneticilerine birlik beraberlik yemeği verdi. Geniş katılımın yaşandığı yemekte Kırıkkale Şube Başkanımız Basri Keskin, bir askeri birliğin Kırıkkale'ye getirilmesi talebini bürokratların önünde üstüne basa basa dile getirdi. Keskin, "Bacasız fabrikayı Kırıkkale'ye getirin!" diye şehrin yöneticilerine seslendi.

Kırıkkale'nin Balışeyh İlçesi Beyobası Köyü'nde verilen yemeğe sağlıktan sanayiye, sivil toplum kuruluşlarından basın camiasına kadar birçok yönetici katıldı. Kırıkkale Şubemiz tarafından verilen birlik beraberlik yemeğinde Kırıkkale'nin sorunları ve geleceği ile ilgili planları konuşuldu. Yemeğin ardından Ustalar Topluluğu müzik ziyafeti sundu. Yöresel müzikler eşliğinde halayların çekildiği gecede, Kırıkkale Valisi Ali Kolat da halaya eşlik ederek, Kırıkkale kültürüne ayak uydurdu.

Programın açılış konuşmasını yapan Şube Başkanımız Basri Keskin, derneğin toplantılarını sürekli yaptıklarını ancak bu defa farklı olarak devletin idari makamlardaki bürokratlarıyla birlikte yapmak istediklerini söyledi. Bunu kendilerine şiar edindiklerini anlatan Keskin, "Ben demokratik kitle örgütleri olarak, ismini saymadığım Kırıkkale'nin varlığı burada olduğu için unutulduğum insanlar olabilir. Burada bunu yapmakla birlikte daha önce şehrimizde yapıyorduk. Dernek olarak dedik ki; halkın idarecileriyle buluşmak sorunlarımızı bir aradayken konuşmak en doğru yaklaşım olacaktır" dedi.

KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU'NDAN DERNEĞİMİZE OLUMLU YANIT:

Kamu Denetçiliği Kurumu 04.2013/1221 numaralı dosyada 2001 emeklisi İbrahim AVCI'nın şikayetini haklı bularak 2000 sonrası emekliler içinde intibak yapılması gerektiği konusunda tavsiye kararı aldı.

Türkiye Emekliler Derneği Hukuk Danışmanı Cafer Tufan YAZICIOĞLU ;

“Üyelerimizden İbrahim AVCI adına yapılan başvuruda, Kamu Denetçiliği Kurumu emekliler arasındaki eşitsizliği kabul etmiş, 2000 sonrası emekliler içinde intibak gerektiğini tespit ederek gerekli yasal düzenlemenin yapılması konusunda tavsiye kararı almıştır. Tavsiye kararına uyulmasını, uyulmazsa gerekçesinin kuruma 30 gün içinde bildirilmesini aksi halde şikâyetçinin dava hakkı doğduğunu belirten Kamu Denetçiliği Kurumu, uygulamanın hukuka aykırı olmadığını, hakkaniyete de uygun olmadığını belirlemiş, emekliler arasında norm ve standart birliği bulunmadığına aylıkların seviyesi, koruma kapsamına alınan tehlikeler ve hak kazanma şartları bakımından belirgin farklılık olduğuna kanaat getirmiştir. Emekli bu tavsiye kararının yerine getirilmesi hükümetten beklenmektedir” dedi. Karar emekliler arasında memnuniyetle karşılandı.

Kamu Denetçiliği Kurumu 2000 sonrası emekliler için de intibak yapılması gerektiğine karar verdi.

İskenderun Şube Başkanımız Mustafa Uyan

"Emekliler olarak
yerel yönetimlerden
beklentilerimiz var"

Karabük Şubemizden SGK'ya Anlamalı Ziyaret

Karabük Şube Başkanımız celal Bulut SGK İl Müdürü Hakan Bodur'u makamında ziyaret etti. Bulut ziyarette derneğimizin çalışmaları hakkında bilgiler vererek Bodur'a görevinde başarılar diledi.

Ziyaretten duyduğu memnuniyeti dile getiren Hakan Bodur da, "Sayın başkanın hayırlı olsun ziyaretinden büyük bir memnuniyet duyduk. Karabük'te SGK İl Müdürü olarak güzel çalışmalara imza atacağız. Tabiki bu çalışmalarımızda, Karabük'teki sivil toplum kuruluşlarımızın desteğine ihtiyacımız var. Türkiye Emekliler Derneği Karabük Şube Başkanlığı da ilimizdeki en güçlü sivil toplum kuruluşu" dedi.

CHP İskenderun Belediye Başkan adayı, Gümrük Müşaviri Mehmet Çardak, İskenderun Şubemizi ziyaret etti. CHP'li Çardak, ziyareti sırasında Türkiye Emekliler Derneği'ne üye olarak, dernek rozeti de taktı. Ziyarete konuşan CHP İskenderun Belediye Başkan adayı Mehmet Çardak "İskenderun'u Lojistik ve Liman kenti yapmak üzere belediye başkanlığı hizmetine talibim. İskenderun Belediyesi'ni halkın belediyesi yapmak arzusunda'yım. Güzel ilçemizi öğrenci kenti haline getirip, kent ekonomisine eğitim yoluyla da katkı sunmayı hedefliyorum. Feyezan Kanalı'nı ıslah edip, kentimize doğal alanlar kazandırmayı da planlıyorum" diye konuştu.

İskenderun Şube Başkanımız Mustafa Uyan, İkinci Başkan İlhan Erzincan, Mali Sekreter Hüseyin Göde ve yönetim kurulu üyeleri ve bazı dernek üyelerinin hazır bulunduğu kabulde konuşan Şube Başkanımız Mustafa Uyan ise "İskenderun ve havalisinde bulunan emeklilerimizin yerel yönetimlerden dolayısıyla İskenderun Belediyesi'nden de bazı beklentileri vardır. Emeklilerin boş vakitlerini geçirebilecekleri, emeklilere mahsus, çay bahçeleri, parklar ve diğer benzer mekanlar taleplerimizdir. Diğer isteklerimizi de Mehmet Çardak beye yazılı olarak sunuyoruz. Bu arada Mehmet beyi derneğimize üye yaptık. Sayın Mehmet Çardak da artık derneğimiz çatısı ve güvencesi altındadır. Biraz önce kendisine rozetini takıp, üye kartını da takdim ettik, hayırlı olsun" şeklinde konuştu.

Sosyal Devlet Uygulamaları

İşçi-işveren ilişkileri sosyal devlet anlayışının uzağında kalmış, sendikaların gelişmesi sağlanamamıştır. Sendikal özgürlük olmadan, demokrasi çitasının yükselmesi ve çalışanları korunması mümkün değildir. Yaygın bir uygulamaya dönüşen alt işveren (taşeron) işçilik, sendikaların örgütlenmesi önünde bir engel olarak durmaktadır. 10. Çalışma Meclisi'nde bu sorun kapsamlı bir şekilde tartışılmış, işyerlerinde çalışma koşulları ve ücret düzeylerinde eşitlik sağlanması istenmiştir.

Düşük ücret uygulamaları, sigorta ve sigortalı yönünden de büyük kayıptır. Bu şekilde işçi çalıştırma; sigorta yönünden prim kaybına neden olurken, sigortalı açısından düşük ücret ödendiği gibi, emeklilik döneminde hesaplanacak aylığı küçülten bir prim kazancı olmaktadır.

Pasif sigortalı olarak tanımlanan emeklilerin, sendika haklarının olmaması da önemli bir eksiklik olarak görülmelidir. Kamu çalışanlarının toplu sözleşmesinden, aynı şekilde memur emeklilerinin yararlanması, işçi ve Bağ-Kur emeklilerinin altı aylık tüketici enflasyonuna endekslenmesi, çifte standarttır. Bu ikili uygulamaya son verilmeli ve emeklilere bir bütün olarak bakılmalıdır.

Sosyal güvende tek çatının esas koşulu, mevzuatta birlikteliğin sağlanmasıdır. Bunu başaramadığımız sürece, eşitlik kuralı da bozulmaktadır. 5510 sayılı Kanun, ileriye yönelik olarak norm ve standart birliği öngörmüş, 1 Ekim 2008 öncesinde sigortalı olanların ve emeklilerin

haklarında eşitliği getirmediğinden, emekliler arasında aylıklardaki farklılıklar sorun olmaya devam ediyor.

Türkiye Emekliler Derneği, bütün bu sorunları rapor biçiminde gündeme getirmiş ve yetkili makamlara da sunmuştur. Bu gerekçeyle, 2000 sonrasında emekli olanların ve emekli olacakların, emekli aylıklarında 2000 öncesine benzer bir intibak kuralları getirilmeli, eşitlik temelli emekli aylıkları yeniden hesaplanmalıdır. Eşitlik sistemi, gösterge sistemi ile kurulabilir. Bu nedenle, 2000 sonrası kazançları gösterge sistemine dönüştürecek bir çalışma yapılmalı, kazançları gösteren derece ve kademeler oluşturulmalıdır.

Vergi konusuna bakıldığında, emekliler dolaylı vergi ödeyen bir kesim olmuştur. ÖTV, KDV gibi vergilerin yüksek belirlenmesi, vergi adaletini bozan uygulamalara dönüşmüştür.

Emeklilere ödenen ek ödeme, vergi kayıplarını giderecek bir düzeye getirilmelidir. Genel olarak bakıldığında, emekli aylıkları insanca yaşamaya yetecek bir düzeye yükseltilmelidir.

Çalışanların, emeklilerin ve esnafın çok yönlü sorunları ve talepleri bulunmaktadır. Her zaman övündüğümüz gelecekte dünya ekonomilerinde ilk 10 ülke arasına girmemiz için çok çalışmamız, çalışanların ve emeklilerin korunması ve milli geliri adil paylaşmamız hedeflenmelidir.

Baştarafı
1. Sayfada

BAŞYAZI

Kazım ERGÜN
Genel Başkan

Başkanlar Kurulumuz'dan Promosyon Talebi...

Başkanlar Kurulumuz 7-8 Ekim tarihlerinde Erdek Narlı Eğitim ve Sosyal Tesisimizde toplandı. Toplantı sonrası kamuoyuna açıklanan sonuç bildirisinde şu görüşlere yer verildi:

"Türkiye'nin seçim sürecine girmesi ve bu süreç ile birlikte yeni bir anayasanın hazırlanması, Başkanlar Kurulunda değerlendirildi. Türkiye Emekliler Derneği Başkanlar Kurulu, katılımcı ve sağlıklı bir demokratik sistemin, sorunların çözümlenmesi için bir gereklilik olduğunu değerlendirerek, uzlaşma yoluyla tüm kesimlerin görüşlerinin yansıtılacağı bir düzenlemenin benimsenmesini talep etmektedir.

Başkanlar Kurulu Sonuç Bildirisi'nde şu görüşlere yer verdi:

- Sorunlarımızın çözümü demokratik ve sağlıklı bir anayasadan geçmektedir. Bu nedenle toplumu ayırtırmayacak şekilde tüm dokusu ile kucaklayan, "üniter yapıyı" koruyan anlayışla hazırlanacak bir anayasa Türkiye'nin geleceği için bir güvence olacaktır. Yeni anayasada örgütlü toplum güvence altına alınmalı, emeklilerin de yararlanacağı sendikal hakların önündeki engeller kaldırılmalıdır.

- Sosyal güvenlik sistemimizin eşitlik üzerine kurgulanması korunmadığından, 2008 sonrasında aylık bağlananlar hak kayıplarına uğramıştır. Bunun nedeni, güncelleme katsayısının değiştirilmesi ve aylık bağlama oranlarının düşürülmesidir. Türkiye Emekliler Derneği, 2000 öncesi emeklilere uygulanan intibak benzeri bir sistemin, 2000 sonrasında emekli olanlara ve olacaklara da aynı ölçüde uygulanması için 1999 sonunda kaldırılan gösterge sisteminin yeniden getirilmesini, sosyal devletin ve sosyal güvenliğin bir gereği olarak talep etmektedir. Prim kazancına göre değişimle birlikte özellikle, 2008 sonrasında düşük kazanç üzerinden prim ödeyenlerin, gelecek yıllarda emekli aylıklarının daha da düşmesi riski bulunduğundan, bu soruna çözüm bulunması için aylık bağlama oranları ve güncelleme katsayısı eşitlik temelli olarak yeniden ele alınmalıdır.

- 2013 yılı birinci altı ay % 4.14, ikinci altı ay % 4 emekli aylıklarına artış yapılmıştır. Aynı dönemde emeklilerin mutfağında ve diğer harcamalarında daha yüksek artışlar yaşanmıştır. Bu kıyaslama ile Türkiye İstatistik Kurumu'nun tüketici fiyat endeksinin sağlıklı olmadığı ve emeklilerin harcama kalıplarını temsil etmediği net bir şekilde anlaşılmıştır. Bu haklı gerekçemizle Türkiye İstatistik Kurumu'ndan genel endeks yanında çalışanları ve emeklileri kapsayan geçim endeksi yayınlamasını talep

etmekteyiz. Aksi takdirde emekli aylıklarına tüfe oranında yapılan artışların, reel anlamda hiçbir koruyucu özelliği olmayacaktır.

- Emekliler için önemli bir beklentiye dönüşen promosyon sorunumuzla ilgili kamu idaresinin karar vermesi gecikmemelidir. Başta kamu bankaları olmak üzere, emeklilerin aylıklarından elde ettikleri karların küçük bir kısmından promosyon adı altında emeklilere ödenmesi çok görülmemelidir. Bu sorunun çözümü için çalışanlara promosyon ödenmesine imkan veren 2007/21 sayılı Başbakanlık Genelgesi'ne emeklilerin de dahil edilmesini Sayın Başbakan'dan talep etmekteyiz.

- Emeklilerin ödemediği KDV ve ÖTV gibi dolaylı vergi yükü fazla olduğundan emekli aylıkları küçülmektedir. Ek ödeme adı altında verilen vergi iadesi tutarları, yetersiz kalmıştır. % 4 ve % 5 olarak uygulanan oranlar ve dilimler yükseltilmelidir.

- Yaşları itibarıyla sıklıkla sağlık hizmeti alan emeklilerin ödemiş oldukları muayene ücreti ve ilaç katkı payları önemli bir yük olmaktadır. Çalıştığı dönemde sağlık primi ödemiş olan emeklilerden katkı payı alınmamalıdır.

- Sosyal güvenlik destek primlerinin emekli aylıklarına bir katkısı olmadığından yeniden değerlendirilmelidir. Önerimiz; 4-a sigortalıları olarak iş sözleşmesiyle çalışan emeklilere sosyal güvenlik destek primi ödemeleri, belirlenecek bir kurala göre emekli aylıklarında bir iyileştirme sağlamalıdır. Bağ-Kur kapsamında bir işyeri açan emeklilerimizden % 15 oranında alınan sosyal güvenlik destek primi kaldırılmalıdır."

Emekli Aylık Hesaplamaları Adil Olmalı

Sosyal güvenlik sistemimizin en önemli eksikliği iki aşamalı olarak gözükmektedir. Birincisi, mevzuatın dağınık ve farklı olmasıdır. İkincisi, emekli aylıklarında eşitliği ve sürekliliği esas alan bir sistemin ve kurgunun geliştirilmemesidir.

50 yıllık bir geçmişi olan sosyal güvenlik sistemimiz, her iktidar döneminde değişikliğe uğramış, emekli aylıklarında da farklılıklar yaratılmıştır. Kanunların sık sık değiştirilmesi, kuralsızlığı ve eşitsizliği de beraberinde getirmiştir.

Bir sigortalının 30 yıl çalıştığını incelediğimizde, emekli aylığı hesaplanırken, çalışılan her kanun dönemleri dikkate alındığından, hesaplama bütünlük öngörülmemiştir. Bu uygulamalar, emekliler arasında da farklılık getirdiğinden, "ben az aylık alıyorum, diğeri yüksek aylık alıyor" gibi tartışmalar sürmektedir.

Bu tür uygulamalar ve kıyaslamalar, emeklilerin intibak beklentisini artırmıştır. Türkiye Emekliler Derneği, emekli aylıklarındaki eşitsizliğin giderilmesi için İNTİBAKI 20 yıl gündemde tutmuş, aynı koşulları taşıyanların emekli aylıklarında eşitliğin sağlanmasını savunmuştur. Ülkeyi yönetenlerin bu eşitsizlik karşısında intibakı gündemine almış, aylık hesaplamalarında nimet/külfet dengesinin sağlanmasını benimsemiştir. Türkiye Emekliler Derneğimizin önerileri Hükümet tarafından da değerlendirilmeye alınmış, 2012 yılında belirlenen kurallara göre emekli aylıklarında gösterge ve prim ödeme gün sayıları esas alınarak, emekli aylıkları yeniden hesaplanmıştır.

2000 öncesi emekli olanları kapsayan intibak,

2000 sonrası için uygulanmadığından emekli aylıklarındaki eşitsizlik sürmektedir. Türkiye Emekliler Derneği'ne yapılan başvurularda 2000 sonrası için de aynı uygulamanın getirilmesi istenmektedir. Sosyal güvenlikte adalet olmadığı zaman, herkes buruk hale gelmekte ve başta devletine küsmektedir.

Anayasamız ve Kanunlarımız, eşitliği ön planda tutmaktadır. Kanun karşısında eşitliği öngörmeyen bütün düzenlemelere son verilmelidir. Bu uygulama, sosyal güvenlikte olduğunda, nimet/külfet dengesi bozulmakta ve hak edişlerde adaletsizlikler yaşanmaktadır.

Öncelikle, gösterge sistemi olmadığından emekli aylık hesaplamalarında kıyaslama da yapılamamaktadır. Örneğin, asgari ücretle çalışan ve emekli aylığını hak etmiş bir sigortalı, bir yıl daha çalışması durumunda emekli aylığının düştüğünü bilmemesi karşısında çalışmaya devam etmektedir. Bu gerçeği bilmeyen milyonlarca çalışan var. Sigortalıların mevzuatı tam olarak bilmemesi normal. Asıl anormal, böyle bir sistemin olmasıdır. Bu bakımdan, bu tür eşitsizlikler giderilmeli, aynı kazanç ve prim ödeme gün sayısına sahip olanlar arasında eşitlik getirilmelidir.

Sosyal devlet, emeklileri bir bütün olarak koruyan devlettir. Başta, SGK olmak üzere, tüm yetkililerin emekli aylıklarındaki eşitsizliklere son verilmesi için üzerlerine düşen soruluğu yerine getirmesi gerekir.

Recep ORHAN

Genel
Sekreter

-
Ankara
Şube Başkanı

www.tuedankara.org.tr

Belediye Başkanı Akın Bartın Şubemizdeydi

Bartın Belediye Başkanı Cemal Akın, Kurban Bayramı münasebetiyle Bartın Şubemizi ziyaret etti.

Karşılıklı görüş alışverişi yapılan ziyarette, Belediye Başkanı Akın'dan, emeklilerin sorunlarının çözümü için destek talep edildi. Talepleri dikkatle dinleyen Akın, "Her zaman emeklilerimizin yanında olacağız. Bu isteklerinizi en kısa zamanda yerine getirmeye çalışacağız. bundan şüpheniz olmasın" dedi.

Çorum Şubemize İş Bankası Ziyareti

Türkiye İş Bankası Samsun Bölge Müdür Yardımcısı Melih Bayram İlko Çorum Şubemizi ziyaret etti. İşbirliğine önceden olduğu gibi bundan sonrada artarak devam edeceğini söyleyen İlko, beraberinde Türkiye İş Bankası Küçük Sanayi Sitesi Müdürü Hakan Tutka ile Şubemize bir ziyaret gerçekleştirdi.

Çorum Şube Başkanımız Hıdır Kınıklı, Başkan Yardımcısı Refet Kaymazlı ile eski Çorum Milletvekili Adnan Türkoğlu'nun da hazır bulunduğu ziyarette Başkan Kınıklı ziyaretten duyduğu memnuniyeti dile getirdi. Türkiye İş Bankası Samsun Bölge Müdür Yardımcısı Melih Bayram İlko ise Türkiye Emekliler Derneği Çorum Şubesini ziyaret etmekten mutluluk duyduklarını belirterek Türkiye İş Bankası olarak Türkiye Emekliler Derneği Çorum Şubesi ile işbirliğin önceden olduğu gibi bundan sonrada artarak devam edeceğini dile getirdi.

Körfez Şubemiz Sağlık Sorunları Yaşayan Üyelerini Yalnız Bırakmadı

Üyemiz Hüseyin Günyar'a Acil Şifa'lar Dileriz

Üyemiz Nazmi Durmaz'a Acil Şifa'lar Dileriz

Üyemiz Nazmi Durmaz'a Acil Şifa'lar Dileriz

Kütahya Şubemiz Gazilerimizi Andı

Kütahya Şubemiz, Gaziler Günü kutlamalarına katıldı. Her yıl 19 Eylül gazileri anma törenleri yapılan Kütahya'da şubemiz de bu törenlere iştirak ediyor. Kütahya Şube Başkanımız İlhan Bintez ve Şube Yönetim Kurulu Üyelerimiz bu yıl yapılan Gazi ve Muharip Gazileri anma töreninde Atatürk Anıtı'na Çelenk koyma törenlerine katılarak, sivil toplum kuruluşlarının bu gibi anma günlerinde birbirleriyle dayanışma içinde olmalarının güzel bir örneğini sergilediler.

Bursa Şubemizin Kültür Gezileri Sürüyor

Bursa şubemiz, üyeleri için düzenlediği etkinlikler arasında yer alan Kültür Turları'na bir yenisini daha ekledi. Şubemiz üyelerini bu kez Konya'nın kültür mirasıyla tanıştırdı.

Konya Mevlana Müzesi ile tarihi Selçuklu yapıtlarını gezen üyelerimiz gezi boyunca memnuniyetlerini dile getirdiler.

Konuya ilişkin bir açıklama yapan Şube Başkanımız Mesut Özşen, "Bu gibi kültür gezilerimizi başta Çanakkale olmak üzere tarih ve kültür mirasımızın yaşatıldığı yerlere düzenliyoruz. Bundan sonra da üyelerimizin talepleri doğrultusunda kültür turlarımızı sürdüreceğiz. Üyelerimizin bu etkinliklerden memnun kalmaları da bizleri son derece mutlu etmektedir" dedi.

Iğdır Şubemizde Kongre Heyecanı

Iğdır Şubemizin 3. Olağan Genel Kurulu'nu gerçekleştirdi. Tek liste ile gidilen seçimlerde mevcut başkan İsa Bilir güven tazeledi.

28 Eylül 2013 Cumartesi günü Belediye İş sendikası toplantı salonunda gerçekleştirilen genel kurula, üyelerimiz ve davetliler iştirak ettiler. Iğdır Şube kongresinde divan başkanlığına Belediye İş Sendikası Şube Başkanı Himmet Bozan, kâtip üyeliklere Ahmet Servan, Selahattin Kişi ve Cemal Aydar öneriyle seçilerek kurulu yönettiler.

Iğdır Şube Başkanımız İsa Bilir genel kurluda yaptığı konuşmada şunları kaydetti; “Değerli misafirler, basınımızın değerli temsilcileri, şubemizin muhterem saygıdeğer üyeleri. Saygı değer üyeler diyorum çünkü saygıyı çok fazlasıyla hak ediyorsunuz. Sebebine gelince 11 milyon emeklisi olan bir ülkede yalnız bir milyon örgütlenmiş bulunmaktadır ve sizlerin bu örgüte yeriniz çok müstesnadır.

Çünkü adam yüz elli kuruş için üye olmaktan kaçınırken siz koşa koşa geldiniz. Sizlerin verdiğiniz bu destekle bu dernek bütün emeklilerin sesi ve kulağı olmaktadır. Her alanda sizin sorunlarınız dile getirilmiş ve çözüm için emek sarf edilmiştir. Bunun neticesinde 22 yıldır gündemde olan ve bir türlü çözümlenmeyen intibak yasasının gerçekleşmesini sağlamış 2013 yılında hayata geçirmiştir. Yeterli olmasa da yine 2000 den önce emekli olanlara bir rahatlama getirmiştir. Değerli katılımcılar diğer bir konuda yine bizlerin çabasıyla 65 yaş üzeri emeklilerin toplu taşıma araçlarından şehir içinde ücretsiz faydalanmalarını ve şehirlerarası ulaşımda da yüzde elli indirimli olarak yararlanmaları sağlanmıştır. Bütün bu yapılanların yeterli olmadığı aşikârdır. Esas olan emeklilerimizin hayatlarının bu evresinde gelecek kaygısı duymadan bir hizmet almalarıdır.”

Daha sonra yapılan seçimlerde başkanlığa Yeniden İsa Bilir seçilirken, yönetim kurulu asil üyeliklere, Zahir Koşık, İkrâm Örs, Tuncay Sarcan ve Ferhan Şahin.

Yönetim kurulu yedek üyeliklere, Karip Sevidik, Abdullah em, Ahmet Servan, Abdurrahman Taşkıran ve Zeki Ateş.

Denetleme kurulu asil üyeliklere, A.Bahri Kılıç, Osman Çam ve Aydın Deniz. Denetleme kurulu yedek üyeliklere ise Kemal Yanardağ, Mahmut Aras ve Süleyman Kırac seçildiler. Kongre iştirakçilere yapılan yemek ikramıyla son buldu.

Genel Merkez ve Şube Yöneticilerimiz Anlaşmalı Sağlık Kuruluşlarımızdan MAYA GÖZ Hastanesi'ni İnceledi

Genel Başkan Yardımcımız Gazi Aykırı, Genel Mali Sekreterimiz Ömer Kurnaz ile Ankara, Çankaya ve Sincan Şube Yönetim Kurulu Üyelerimizden oluşan heyetimiz, bir süre önce sağlık hizmetlerinde kolaylıklar içeren indirim anlaşması yaptığımız MAYA GÖZ Hastanesi yetkililerinin konuğu olarak, hizmetleri yerinde incelediler. Ziyaret sırasında heyetimize hastaneyi gezdiren ve üyelerimize sunulan hizmetleri tanıtan Genel Müdür Bulut Oğuz Bölük'e, Hasta Hizmetleri Müdürü Kevser Önal da eşlik etti. İncelemelerde bulunan heyetimizde Basın Danışmanımız Emin Tangören, Bilgi İşlem Şefimiz Murat Tokgöz ve Bilgi İşlem Personelimiz Burcu Demir de yer aldı.

Emekli Taksiciler Konya Şubemizde

Taksiciler emeklileri ziyaret etti

Taksiciler Türkiye Emekliler Derneği (TÜED) Konya Şubesini ziyaret etti.

Konya Şubemizi ziyaret eden taksicileri Şube Başkanımız Gülhan Çağlar ağırladı. Taksicilerle sohbet ederek onların şikayetlerini dinleyen Çağlar, “İnsanlara sorunlarının ne olduğunu soruyoruz, emekli olduktan sonra kendilerini ekonomik nedenlerden dolayı çalışmak zorunda hissettiklerini söylüyorlar” dedi.

“İSTEKLERİMİZİ ANKARA'YA İLETTİK”

TÜED olarak destek primlerinin kaldırılması gerektiğini her fırsatta dile getirdiklerini söyleyen Çağlar, sorunu Ankara'da yetkililere ilettiklerini belirterek emeklilerin sorunlarını en kısa sürede halletme sözü verdi. Sağlık alanında da emeklilerin bir çok sorun yaşadığını belirten Başkan Çağlar, “Katkı payının adil bir uygulama olduğunu düşünmüyoruz. Emeklilerin bir çoğu farklı işlerde çalışmak zorunda kalıyor. Dernek olarak elimizden geleni yapmaya hazırız, üyelerimizle iyi iletişim kuruyor dertlerini dinliyoruz” ifadelerini kullandı.

Yaşlılık Platformu 1 Ekim Dünya Yaşlılar Günü'nde Bildiri Yayınladı:

“Yaşlılara Pozitif Ayrımcılık Olumlu Bir Gelişme...”

Derneğimizin kurucu üyeleri arasında yer aldığı Yaşlılık Platformu, 1 Ekim Dünya Yaşlılar Günü münasebetiyle bir bildiri yayınladı.

Yaşlılık Platformu Dönem Koordinatörü Nuran Akdemir imzasıyla yayınlanan bildiri de, yaşlılık olgusuna dikkat çekilerek şu görüşlere yer verildi:

“1 Ekim, 1990 yılında Birleşmiş Milletler tarafından Dünya Yaşlılar Günü olarak ilan edilmiş ve Dünyanın her ülkesinde yaşlı nüfusun sorunlarına dikkat çekilmesine yönelik olarak düzenlenen etkinliklerle değerlendirilmektedir.

Yaşlı nüfus tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de her geçen gün artmakta ve yaşlılık olgusu ülkemizde de son derece önemli bir şekilde ele alınması gereken konulardan biri olmaktadır. Konu ile ilgili ivedi olarak gerçekleştirilmesi gereken hizmetler ise yaşlılarımızın yaşam kalitesinin yükseltilmesi, sosyal güvenlik sistemimizin tüm yaşlılar kapsayacak biçimde genişletilmesi, sağlıktan beslenmeye, barınmadan rehabilitasyona tüm gereksinimlerinin karşılanması konusunda alınacak önlemler ve yapılacak düzenlemeler olarak ortaya çıkmaktadır.

Yaşlılık olgusu ile ilgili ne yazık ki ülkemizde, gerek sağlık yönü gerekse de sosyal hizmet ve destek yönü ile ilgili ciddi eksiklikler bulunmaktadır. Bu noktada; yaşlılarla ilgili politikaların oluşturularak, daha modern hizmetlerin sunulmasına büyük bir ihtiyaç vardır. Yaşlılarımızın, emeklilerimizin huzur ve mutlulukla geçirecekleri bir yaşlılık dönemi sağlamak toplumdaki herkesin en önemli görevidir. Bütün bu ihtiyaçların da göz önünde bulundurularak bundan sonra atılacak adımlarla yaşlılarımızın, emeklilerimizin yaşamlarını huzur, sağlık ve refah içinde geçirebilecekleri politikaların bir an önce

hayata geçirilmesi için Yaşlılık Platformu tüm üye dernekleri ile göreve daima hazırdır.

Her türlü eksikliğe rağmen; Anayasanın 10. Maddesinde yapılan değişiklikle yaşlılar için pozitif ayrımcılığı hükme bağlanması ve buna ilişkin uyum yasaları son derece önemli bir adım olmaktadır. Bunun yanı sıra ulaşımda yaşlılara getirilen ücretsiz seyahat y ö n e t m e l i ğ i n i n çıkarılması ve yine ilgili anayasa maddesi gereği sosyal devlete uygun bakım modelinin yürürlüğe girmesi, yaşlılık hukuku alanında üniversitelerin çalışmaya davet edilmesi, Birleşmiş Milletlerce çalışması yapılan yaşlı hakları çalışmalarının takip edilerek gereken değişikliklerin ivedi olarak yapılması toplumumuzun ve dolayısı

ile Yaşlılık Platformu'nun zaruretlerindedir. Yaşlılık Platformu, sahip olduğu multidisipliner ekip ile yaşlılık alanında üstlendiği sorumluluğun bilincindedir.

Yaşlılık Platformu olarak ilke ve çabamız yaşlılığın bir çile ve sıkıntı dönemi olmaktan çıkarılıp, gerçekten herkes için bir ikinci bahar ile aktif ve kaliteli bir yaşamın devam ettiği bir süreç olmasıdır.

Mustafa Kemal ATATÜRK'ün de dediği gibi; “Bir milletin yaşlı vatandaşlarına ve emeklilerine karşı tutumu; o milletin yaşama kudretinin en önemli kıstasıdır. Geçmişte çok güçlüyken, tüm gücüyle çalışmış olanlara karşı minnet hissi duymayan bir milletin, geleceğe güvenle bakmaya hakkı yoktur.”

Tüm bu duygularla, bugünlerimizi borçlu olduğumuz yaşlılarımızın yaşlılar gününü kutluyor ve hepsine şükran ve saygılarımı sunuyorum.

Prof. Dr. Nuran AKDEMİR

Yaşlılık Platformu Koordinatörü

**Tüm Yaşam Ustalarımızın
1 Ekim Dünya Yaşlılar Günü'nü
Gönülden Kutluyoruz...**

Nazilli Şubemiz Üyesinin Yanında

Nazilli Şubemiz, 94 yaşındaki Alzheimer hastası Adile Koca'ya tekerli sandalye hediye etti. Nazilli Şubemiz 2. Başkanı Faruk Baştepe tekerlekli sandalyeyi beraberindeki dernek mali sekreteri Cihan Ükünç ile eğitim ve teşkilat sorumlusu Cengizhan Ateş ile birlikte Koca ailesine teslim etti.

Bugüne kadar 10'a yakın tekerlekli sandalyeyi dernek üyesi ve birinci derece akrabalarına hediye ettiklerini belirten Nazilli Şubesi 2. Başkanı Faruk Baştepe, "Bugün dernek üyemizin 94 yaşındaki annesine tekerlekli sandalye verdiğimiz için mutluyuz. Allah mutlu günlerde binmeyi nasip etsin. Dernek Başkanımız Cahit Coşkun'un öncülüğünde gerçekleşen bu faaliyetler devam edecektir. Derneğimizin üyelerinin her zaman yanında olduğunu belirtmek isterim" şeklinde konuştu.

Annesi için dernekte tekerlekli sandalye talebinde bulunduğunu ve kısa sürede temin edildiğini ifade eden dernek üyesi Halil Koca; "Annemin yaşlı ve rahatsız olması nedeniyle derneğimizden böyle bir istekte bulduk. Sağolsun derneğimiz isteğimizi geri çevirmedi ve bizden bilgileri olarak kısa sürede arabayı ulaştırdılar. Herkesten Allah razı olsun" dedi.

"KÜRESEL YAŞLI BAKIMI VE YAŞLI TURİZMİ BULUŞMASI"

Ankara Üniversitesi Yaşlılık Çalışmaları Uygulama ve Araştırma Merkezince düzenlenen ve Türkiye Emekliler Derneği'mizin de destekleyen kuruluşlar arasında yer aldığı "Küresel Yaşlı Bakımı ve Yaşlı Turizmi Buluşması" konulu toplantı 30 Eylül ve 1 Ekim tarihleri arasında Ankara'da yapıldı. Aynı toplantıda 1 Ekim Dünya Yaşlılar günü kutlanırken yaşlılık platformu koordinatörü Prof. Dr. Nurhan AKDEMİR platformun bildirisini sundu. Yaşlı bakımı ve yaşlı turizmde Türkiye'nin dünya yaşlılarına ev sahipliği yapması konusunda düzenlenen Çalıştayda derneğimizi temsil eden Hukuk Danışmanımız Cafer Tufan YAZICIOĞLU "öncelikle kendi yaşlımıza, gelenek ve göreneklerimiz çerçevesinde ve Anayasa'mızın emrettiği doğrultuda sahip çıkalım, onları ülkemiz turizminden yararlandıralım, emeklimizi evinden çıkabilir hale getirelim, ondan sonra diğer ülkeler zaten kendiliğinden gelir" dedi. Toplantıda yaşlılık genel bakış, yaşlı bakımı ve yaşlı turizmde uluslar arası stratejiler, iş gücü ve istihdam yaşlılığın geleceği, yaşlı bakımı ve yaşlı turizmde sektörel bakış konuları tartışılarak sonuç bildirgesi yayınlandı.

Elazığ Şubemizden Üyelerine Hukuk Danışmanlığı Hizmeti

Elazığ Şubemiz üyelerine hizmette sınır tanımıyor. Şubemiz şimdi de üyelerine ücretsiz Avukatlık hizmeti sunmaya başladı. Av. Ercan Yıldırım ile anlaşılan Elazığ şubemiz hukuk danışmanlığı hizmeti sunmaya başladı.

Yıldırım, vekalet vermek şartı ile üyelerimize Bankalardan aldıkları; KONUT-ARAÇ-BİREYSEL Kredilerden alınan DOSYA MASRAFI ve HESAP İŞLETİM ÜCRETİ'NİN geri alınması KREDİ KARTI AİDATLARININ geri alınmasında ücretsiz Avukatlık hizmeti sunacak. Ayrıca şubemiz üyelerinin her türlü özel hukuki davalarında yardımcı olacak.

Konuya ilişkin bir açıklama yapan Elazığ Şube Başkanımız Aziz Hıdır Doğan, üyelerimizin hukuki sorunlarında danışacak bir yer bulamadıklarını ve bu yüzden üyelerimize bu hizmeti sunmayı hedeflediklerini belirterek şunları söyledi:

"Elazığ Şubesi üyesi olan emeklilerimiz Derneğimizden alacakları dernek Kimliğini ibraz ettikleri takdirde, Avukatlık işlemleri ücretsiz olarak yapılacak. Anlaşmanın üyelerimize hayırlı ve uğurlu olmasını diliyoruz."

SOSYAL GÜVENLİK HUKUKU KÖŞESİ

AYIN YORUMU

Emekli Aylıklarındaki Düşüş Önlenmelidir

SGK tarafından hesaplanan emekli aylıklarındaki parametrelerin yol açtığı kayıplar çalışanları tedirgin etmeye başladı. Bu konuda, yazılı ve görsel basında çok sayıda haber ve yorum yapılmaya başlandı. 5510 Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun emekli aylıklarının hesaplanmasında temel parametreler olan aylık bağlama oranlarının düşürülmesi, güncellenme katsayısının değiştirilmesi, 2008 sonrasında emekli olacakların aleyhine bir sonuç ortaya çıkarmış, prim kazancının tutarına göre değişmekle birlikte emekli aylıklarında önemli düşmeler yaşanmıştır. Örneğin, 2013 yılı için 3 bin lira prim kazancı altında prim ödeyenlere bağlanacak emekli aylıklarında bir önceki yıla göre kayıp öngörüldüğünden, emekli aylığına hak kazananlar, bir an önce emekli olma yoluna gidip gitmemek konusunda tedirginlik yaşamaktadırlar.

Sosyal güvenlik sistemi, çalışmayı ve daha geç emekli olmayı teşvik etmesi gerekirken, 5510 sayılı

Kanun emekli aylıklarını düşüren bir kurguyu benimsemesi, sosyal güvenliğin eşitlik ilkesini bozmuş, emekli aylıklarında farklılaşmalara neden olmuştur.

Esas olan, sosyal güvenliğin ilkelerini temel alan bir aylık hesaplama yönteminin getirilmesidir. Norm ve standart birliğini bozan mevcut hesaplama yöntemi değiştirilmeli, kazançları ve prim ödeme gün sayıları eşit olanlara, emekli oldukları tarihlere bakılmaksızın eşit aylıklar ödenmelidir. Türkiye'nin de onayladığı ILO'nun 102 sayılı Sosyal Güvenlik Sözleşmesi hükümleri de bunu gerektirmektedir.

SİZ SORUN, UZMANLARIMIZ YANITLASIN

Soru: Sağlık Uygulama Tebliği (SUT) ile sık sık yapılan değişiklik ile sağlık sistemi katkı paylarıyla paralı bir yöne doğru gitmektedir. Özel hastanelere ilave ücret almada yüksek tutarların belirlenmesi, emeklilerin bu hastanelere gitmesini zorlaştırmaktadır. Bu uygulama doğru mu?

Cevap: Bir kere kamu sağlık hizmeti esas olmalıdır. Kamu hastaneleri donanımlı olmalı ve emeklilerden katkı payı alınmamalıdır. Sık sık hastaneye gitmesi gereken emeklilerin ödediği muayene ücreti, ilaç katkı payları ve bunun gibi ödemeler, sağlık hizmetinin alınmasını riske etmektedir. Yaşlına sağlık hizmetini katkı payı alarak sunan devlet, sosyal devlet olamaz. Bu nedenle, emekli aylığı alanlar bakımından sağlık hizmetleri kamu eliyle hangi hastaneye giderse gitsin, ücretsiz sunulmalıdır. Özel ve vakıf hastanelere sağlanan ilave ücret alma uygulaması, sağlık hizmetlerini paralı ve ticari bir yöne götürmektedir. Bu uygulamadan emekliler muaf tutulmalıdır.

Soru: Emekli aylığına hak kazanmış durumdayım. Prim kazancım 2500 lira üzerinden ödenmektedir. Emekli olmam veya olmamam konusunda bilgi almak istiyorum.

Cevap: Yukarıda ayın yorumunda sözü edilen ve herkesi tedirgin eden bir sigortalı örneğini oluşturmaktasınız. Çalışmanız nedeniyle, net ücretiniz 1850 lira. Çalışmaya devam ederseniz de gelecek yıllarda hesaplanacak aylığınız, 2013 yılındakinin altında olacak. Çalıştığınız işyerindeki ücretiniz asgari ücret olsaydı, hemen emekli olun tavsiyesinde bulunabilirdik. Çalışarak aldığımız net ücretiniz emekli aylığınızdan yüksek olduğundan, kararı siz verin. Örneğin, 2013 yılında emekli olmanız durumunda, size 1100 lira emekli aylık bağlanacak. 2 yıl sonra bu aylığınız 950 liraya düşeceğinden, tercihi siz yapın.

Soru: 2007 yılında emekli oldum. Emekli aylığım, 1350 lira. 9000 gün primimin olmasa rağmen, 2000 öncesi emekli olan ve intibakları yapılan emeklilere göre daha fazla prim kazancım olmasına rağmen, kıyaslama yapıldığında 350 lira emekli aylığımda kayıp olduğumu görüyorum. Biz de intibak istiyoruz. Türkiye Emekliler Derneği'nin bir çalışması var mı?

Cevap: Sizin gibi durumda olan yüz binlerce emekli var. Sosyal güvenlik sisteminin tek kuralı var. O da eşitlik. Bugüne kadar uygulanan kanunların eşitliği dikkate alınması, sosyal güvenlikte norm ve standart birliğini bozmuş, emekli aylıklarında farklılıklara neden olmuştur. 506 sayılı Kanun, 4447 sayılı Kanun, 5510 sayılı Kanun içerik olarak bir

birinden farklı hesaplamalar getirdiğinden, sistemin bozulmasına neden olmuştur. Siz de bu duruma bir örneksiniz.

Türkiye Emekliler Derneği, yetkililere sunduğu "Sosyal Güvenlik ve Gösterge Sistemi" adlı raporda, emekli aylıklarındaki eşitsizliklere dikkat çekilmiş, sistemin eşitliği bozan yönlerinin ortadan kaldırılması istenmiş, 2000 öncesi olduğu gibi, 2000 sonrası için de gösterge sisteminin getirilmesini talep edilmiştir. Çözüm süreci uzadıkça, emekli aylıklarındaki eşitsizlikler artacak, sisteme olan güven azalacaktır. Norm ve standart birliğinin sağlanması için maliyetler bir engel olarak görülmemeli, hangi yılda emekli olursa olsun, eşitliği öngörececek bir emekli aylığı sistemi getirilmelidir.

Soru: Yaş ve sigortalılık süremi tamamladım. 250 prim ödeme gün sayım eksik. Ne yapmalıyım.

Cevap: Sigortalıların borçlanma hakkı var. Erkek sigortalılar askerlik süresini, kadın sigortalılar, sigortalı olduktan sonra iki çocukla sınırlı olmak ve bu sürelerde çalışmama koşuluyla borçlanma yoluna gidebilirler. Örneğin, bu borçlanmaların tamamı yerine, eksik olan gününüz kadar borçlanabilirsiniz. Bu şekilde emekli aylığı talebinde bulunabilirsiniz.

Soru: 2001 yılında emekli oldum. Emekli aylığım ile geçinemediğimden aldığım kıdem tazminatı ile küçük bir işyeri açtım. 12 senedir vergi ve sosyal güvenlik destek primi ödedim. Her ay emekli aylığımdan kesilen yüzde 15 sosyal güvenlik destek primi bana büyük bir yük olmaya başladı. Bu sebeple, işyerimi kapatmak istiyorum. Yüzde 15 sosyal güvenlik destek priminin kaldırılması, benim gibi durumda olan çok sayıda emekliyi rahatlatacak, belki işyerlerimizi kapatmayacağız. Bu konuda, bir çalışmanız var mı, Siz nasıl bakıyorsunuz?

Cevap: Türkiye Emekliler Derneği, 5510 sayılı Kanunun hazırlık döneminden itibaren, Bağ-Kur kapsamında bir işyeri açan emeklilerden, sosyal güvenlik destek primi alınmaması için mücadele verdi. Devletin, açık ve yoksulluk sınırlarını dikkate alarak, emekli aylıklarına asgari gelir desteği vermesi gerekirken, emekli aylıklarından sosyal güvenlik destek primi adı altında bir kesintiye gitmesi, sosyal devlet ilkeleriyle çelişmektedir. Bir işyeri açan, istihdam yaratan, vergi ödeyen emeklilere teşvik ve destek verilmesi gerekirken, cezalandırma anlamına gelen sosyal güvenlik destek priminin alınması kaldırılmalıdır. Sosyal devlet, emeklisini koruyan devlettir. Sosyal güvenlik sisteminin de kuralı ve ilkesi budur. Türkiye Emekliler Derneği olarak mücadelemizi sürdüreceğiz. Sosyal güvenlik destek primlerinin emekli aylıklarında bir karşılığının olmaması da bir başka haksızlıktır.

ATATÜRK'ÜN TRABZON'A GELİŞİNİN 89.YIL DÖNÜMÜ KUTLANDI

Trabzon Şubemiz, Büyük Önder Atatürk'ün 1924, 1930 ve 1937 yıllarında Trabzon'a 3 kez gelişlerinin 89. Yılı anısına 14 Eylül 2013 Cumartesi günü şube binasında bir etkinlik düzenledi.

Şube Binamızda yapılan etkinliğe; Trabzon İl Kültür ve Turizm Müdürü İsmail Kansız, Muharip Gaziler Derneği Trabzon Şube Başkanı Seyyah Sağıroğlu, Trabzon Gazeteciler Cemiyeti Başkan Yardımcısı Nevzat Yılmaz, Araştırmacı Yazar Hüseyin Albayrak, Atatürkçü Düşünce Derneği Trabzon Şubesi Cemal Verip, TÜED Trabzon Şube Başkanı Burhan Bayraktar, Başkan Yardımcısı İsmail Sağlam, Trabzon Kız Ortaokulu'nun emekli müdürlerinden Edebiyatçı Beyhan Ülgen, Türk-İş İl Temsilcisi ve 1 Nolu Yol İş Sendikası Trabzon Şube Başkanı Hasan Basri Hatipoğlu, Trabzon Kent Konseyi Emekliler Meclisi Başkanı Gülşan Eskici, Araştırmacı Yazar Muhammet Yavruoğlu, dernek üyeleri ve vatandaşlar katıldı.

Açılış Konuşmasını Trabzon Şube Başkanımız Burhan Bayraktar yaptı. Bayraktar:

"Bu anma günümüze, kitap sergimize ve 'Atatürk' konulu sohbetimize katılmanızdan dolayı hepinize ayrı ayrı teşekkürlerimizi sunarız.

Malum olduğu üzere Atatürk; nesi varsa, bütün varlığını 3. Trabzon ziyaretlerinde (10-12 Haziran 1937) Trabzon Atatürk Kökü'nde Büyük Türk Milleti'ne bağışlamıştır. Büyük Önder Atatürk emekli olduğu içinde Derneğimizin en büyük onur üyesidir. Bütün bu tarihi zenginliğimizle iftihar ediyoruz. Atatürk'ün TRABZON NUTKU'nu da hepinize armağan etmekle çok mutluyuz" dedi.

Ardından kürsüye gelen Araştırmacı Yazar Mustafa Yazıcı yaptığı konuşmada:

"Etkinlikte neler var? Atatürk ve Trabzon'la ilgili kitap sergisi var. Atatürk'ün Trabzon Nutku'nun tanıtılması var. Atatürk'le ilgili sohbet var.

Atatürk'ün 1927'de emekli oluşunun resmi belgelerinin tanıtımı var.

Zira, Atatürk hem emekli, hem gazi, hem de nesi varsa 1937'de üçüncü defa Trabzon'a gelişinde Atatürk Köşkü'nde milletine bağışlamış.

Şimdiye kadar Atatürk'ün Trabzon'a hep ilk gelişleri kutlandı. 2. ve 3. ziyaretleri ve üçü bir arada ilk defa bu sene bu Dernekte kutlandı. Hem de bir gün öncesinden. Bu nedenle yazımızın başlığını 'Cumartesi günü Atatürk yine Trabzon'da idi' şeklinde sayfamıza nakşettik.

Mustafa Kemal Atatürk'ün TRABZON NUTKU'nu herkes öğrenip gereğini yapmalıdır. Zira, tâ 1924'te Trabzonlulara Trabzon Limanı'nı ve Demiryolu'nu yapmalarını tavsiye ederek, nutkunda tarihe geçirdi.

Ne var ki Liman O, dünyadan göçünce Liman 1954'te hizmete açıldı. Demiryolu ise halâ yapılmadı.

Onun gümüş saplı kazma ile temelini atıp Samsun'dan Çarşamba'ya kadar getirdiği Demiryolu da de iki sene önce söküldü.

Yani CUMHURİYET TRENİ halâ Trabzon'a gelmedi, Doğu Karadeniz'e hiç uğramadı.. Böyle Atatürkçülük mü, Cumhuriyetçilik mi, Medeniyetçilik mi olur?" dedi.

Ardından konuşan Trabzon Şube Başkan Yardımcımız İsmail Sağlam Atatürk'ün Trabzon'a gelişleri ile ilgili bilgi vererek, 15 Eylül 1924 tarihinde Mustafa Kemal'in Trabzon'a geldiği günün akşamı Trabzon Belediyesi'nce onuruna verilen yemekte Mustafa Kemal'in 'Arkadaşlar, beş sene evvel ilk defa Samsun'a ayak bastığım zaman bana kalp kuvveti veren vatandaşlarımın ilk safında Kahraman Trabzonluların bulunduğuyu asla unutmayacağım. Sakarya kanlı savaşında üçüncü tümeni ile yetişen Trabzon evlatlarının meydan-ı muharebede gösterdikleri fedakârlığın kıymetli hatırası daima dimağımızda canlı kalacaktır.' şeklindeki sözlerini hatırlatması salonu duygulandırdı.

Antalya Özel Yaşam Hastanesi'nden Üyelerimize Sağlık Hizmeti

Özel Yaşam Hastaneleri ile Türkiye Emekliler Derneği Antalya Şubemiz arasında, 13 bin dernek üyesini kapsayan sağlık protokolü imzalandı. Özel Yaşam Hastanesi Kurumsal İlişkiler Müdürü Hakan Engin ve Antalya Şube Başkanımız İbrahim Tezcan tarafından imzalanan protokolle, Antalya Şubemize bağlı üyeler ile birinci derece yakınları sağlık hizmetinden yüzde 15 indirimli olarak yararlanacak.

Ö z e l Y a ş a m Hastaneleri'nin, kaliteli, özverili hizmet anlayışıyla çalıştığını belirten Hakan Engin, "Bizim için önemli olan hastalarımıza kaliteli hizmet sunmak. Ortaya koymuş olduğumuz iyi işler, bundan sonra yapacağımız daha büyük işlerimizin referansı niteliğinde. Hep daha iyiyi elde etmek için, bütün hastane

ekibimiz büyük gayretler ortaya koymakta. Hizmetlerimizden, Antalyalı emeklilerimizin yararlanacak olmasından son derece mutluyuz" şeklinde konuştu.

Türkiye Emekliler Derneği'nin, 98 şubesi, 650 Bin üyesi olduğunu belirten İbrahim Tezcan, "Türkiye çapında faal, etkili bir derneğe mensubuz. Aynı aktifliği Antalya Şubemiz de göstermektedir. Emeklilerimizin menfaati için çalışmalar yapmaktayız. Bunlardan biri de

Yaşam Hastaneleri ile aramızda imzalamış olduğumuz sağlık protokolüdür. Üyelerimizin, Kemer, Alanya ve Antalya merkezde tedavi edilme olanağını bizlere sunan Yaşam Hastaneleri Yönetim Kuruluna çok teşekkür ediyorum" dedi.

Onur ÖZTÜRK
SGK Başkan Danışmanı

Bu yazıda, kimlerin sosyal güvenlik destek primine tabi olduğu, sözkonusu primlerin nasıl ve kim tarafından yatırılacağı, sosyal güvenlik destek primi yatırımlarına yapılan yardımlar gibi çeşitli hususlarda değerli okuyuculara bilgi aktarılmaya çalışılacaktır.

506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'na eklenmek suretiyle 1986 yılında 3279 sayılı Kanun'la getirilen bir düzenleme ile Türk Sosyal Güvenlik Sistemi'ne giren, "Sosyal Güvenlik Destek Primi" kavramı; sosyal güvenlik kanunlarında emekli olabilmek için öngörülen belirli bir yaş, sigortalılık süresi ve prim ödeme gün sayısı şartını yerine getirerek emeklilik ve yaşlılık aylığını hak etmiş kişilerin almakta oldukları aylıklarını kestirmeksizin çalışmasını sürdürebilmesi için Sosyal Güvenlik Kurumu'na ödenmesi gereken primi ifade eder.

A. Sosyal Güvenlik Destek Primi Oranı Nedir ve Kim Tarafından Ödenir?

Sosyal Güvenlik Destek Primi, kendi nam ve hesabına çalışanlar için kendileri, hizmet akdine tabi çalışanların ise işverenleri tarafından Kurum'a ödenmektedir.

Sosyal Güvenlik Destek Primi - I

4/1-a, Hizmet Akdine Tabi Çalışanlar İçin: 2008 yılı Ekim ayı başından sonra emekli olup (4/1-a, Hizmet Akdine Tabi Çalışanlar) kapsamında çalışması olanlardan kısa vade sigorta prim oranına %30 ilave edilerek SGDP alınır. 1/10/2008-31/8/2013 tarihleri arasında SGDP oranı %31,5 ile 36,5 arasında değişmekte olup 1/9/2013 tarihinden sonra bu oran %32 olacaktır. %30 oranındaki SGDP'nin 1/4'ü sigortalı, 3/4'ü işveren hissesi olup işveren kısa vade primini de ilave ederek Kurum'a bildirim yapar.

İşverenler sigortalılara ödedikleri ücretten sigortalıya ilişkin SGDP hissesini kesip Kurum'a bildirim yaparlar. Yani bir işverenin yanında sigortalı olarak çalışan sigortalıların yaşlılık aylıklarından SGDP kesilmez.

4/1-b, Kendi Nam ve Hesabına Çalışanlar İçin: 2008 yılı Ekim ayı başından sonra yaşlılık aylığı bağlanıp (4/1-b, Kendi Nam ve Hesabına Çalışanlar) çalışması olanların aylıklarından 2008 yılında %12, 2009 yılında %13, 2010 yılında %14 ve 2011 yılından itibaren de %15 oranında SGDP kesilmektedir. Yani, işveren konumunda olan bu kişilerin sosyal güvenlik destek primleri kendi aylıklarından bildirim yapılması suretiyle Kurumca kesilmektedir.

B. Kimler Sosyal Güvenlik Destek Primine Tabidir?

I. 506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'na Göre Emekli (Yaşlılık) Aylığı Alanlar İçin

a) Bir İşverenin Yanında Hizmet akdine Tabi Olarak Çalışmaya Başlanması Durumunda (4/1-a, Hizmet Akdine Tabi Çalışanlar)

506 sayılı Kanun'a göre emekli aylığı alan sigortalı bir işverenin yanında hizmet akdine tabi olarak çalışmaya başlaması durumunda; işverenin özel veya kamu kurumu olmasına bağlı olarak farklı hükümler uygulanmaktadır.

Sigortalı, özel sektörde çalışmaya başlarsa, isterse (emeklilik aylığının yeniden değerlendirilmesini sağlamak amacıyla) tüm sigorta kollarına prim ödemeyi tercih ederek aylığının kesilmesini sağlayabilir, isterse aylığını kestirmeden prime esas kazançları üzerinden %31,5 ile 36,5 arasında değişmek üzere sosyal güvenlik destek primi kesilmesini talep edebilir.

Sigortalı bir kamu kurumunda hizmet akdine tabi olarak çalışmaya başlarsa aylığı kesilmektedir.

b) Kendi Nam ve Hesabına Çalışmaya Başlarsa (4/1-b, Kendi Nam ve Hesabına Çalışanlar)

506 sayılı Kanun'a göre emekli aylığı alan sigortalı, kendi nam ve hesabına çalışmaya başlarsa emeklilik aylığı ödenmeye devam edilir ancak bu aylıktan sosyal güvenlik destek primi kesilir. Prim oranı 2008 yılı için %12, 2009 için %13, 2010 yılı için %14 ve 2011 ve sonraki yıllar için %15'tir. Sözkonusu sosyal güvenlik destek primi kesintilerinden, muhtarlar ve tarım işlerinde çalışanlar hariç tutulmuştur.

c) Kamu Görevlisi Olarak Çalışmaya Başlarsa (4/1-b, Kamu Görevlileri)

506 sayılı Kanun'a göre emekli aylığı alan sigortalı, kamu görevlisi olarak çalışmaya başlarsa emekli aylıkları kesilir. Sosyal güvenlik destek primine tabi olarak çalışma hakkı yoktur.

II. 506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'na Göre Malullük Aylığı Alanlar İçin

a) Bir İşverenin Yanında Hizmet akdine Tabi Olarak Çalışmaya Başlanması Durumunda (4/1-a, Hizmet Akdine Tabi Çalışanlar)

506 Sayılı Kanun'a göre malul sayılan ve tarafına malullük aylığı bağlanan sigortalı bir işverenin yanında hizmet akdine tabi olarak çalışmaya başlaması durumunda; aylığı kesilmekte ve sigortalının prime esas kazançları üzerinden tüm sigorta kollarına tabi prim alınmaktadır.

b) Kendi Nam ve Hesabına Çalışmaya Başlarsa (4/1-b, Kendi Nam ve Hesabına Çalışanlar)

506 Sayılı Kanun'a göre malul sayılan ve tarafına malullük aylığı bağlanan sigortalı kendi nam ve hesabına çalışmaya başlarsa aylığı ödenmeye devam edilir ancak bu aylıktan sosyal güvenlik destek primi kesilir. Prim oranı 2008 yılı için %12, 2009 için %13, 2010 yılı için %14 ve 2011 ve sonraki yıllar için %15'tir. Sözkonusu sosyal güvenlik destek primi kesintilerinden, muhtarlar ve tarım işlerinde çalışanlar hariç tutulmuştur.

c) Kamu Görevlisi Olarak Çalışmaya Başlarsa (4/1-b, Kamu Görevlileri)

506 Sayılı Kanun'a göre malul sayılan ve tarafına malullük aylığı bağlanan sigortalı kamu görevlisi olarak çalışmaya başlarsa aylıkları kesilmemekte, ödenmeye devam etmektedir. Bu kişiler sosyal güvenlik destek primine tabi değildir.

İzmit'li Emeklilere İndirim Müjdeleri

İzmit'te yaşayan üyelerimiz, İzmit Şubemizin yaptığı çalışmalar sonucunda bazı özel hastanelerde ve ulaşımda indirim hakkı elde etti. İzmit Şube Başkanımız Mehmet Kara, şubemizin çalışmaları hakkında bilgi verdi. Dernek binasındaki toplantıda konuşan Mehmet Kara, ulaşım konusunda indirim hakkı kazandıklarını açıkladı. Kara, "65 yaş ve üzeri vatandaşlar demiryolları, deniz yolları, belediye otobüsleri ve toplu taşıma araçlarında şehir içi ücretsiz veya şehirlerarası deniz ve demir yollarında yüzde 50 indirim imkanından yararlanacak" diyerek, emeklilere müjde verdi.

Emekli aylıklarının yeterli bulunmadığından şikayet eden Mehmet Kara, "Türkiye Emekliler Derneği Genel Merkezi tarafından yapılan Türkiye emekli profili araştırmasına göre; emeklilerin çoğunluğu emekli aylıklarını yeterli bulmuyor. Yaşlılara yönelik hizmetler desteklenmeli, evde bakım önemsenmelidir. Yerel yönetimler özel yaşlı bakım hizmeti vermelidir" diyerek, hükümete öneriler sundu.

Kara, derneğimizin üyelerine sunduğu hizmetleri de anlatarak, "Genel Merkezimiz, Türkiye genelinde umre ziyaretine emeklileri götürecektir. Bununla ilgili iki firmayla anlaşmalar yapıldı. Dernek olarak özel iki göz hastanesi, fizik tedavi merkezi ve özel bir hastaneyle indirim anlaşması yaptılar. Bilgi almak isteyenler derneğimize gelebilir. Yine Ramazan ayında dernek olarak 125 dul ve yetime kumanya yardımı fişi dağıttık" dedi.

Buca Şubemiz ve Denizbank Emekliye Hizmet İçin Biraraya Geldi

Denizbank Yetkilileri Osman Özel ve Oktay Yücel Buca Şubemizi ziyaret etti. Düzenlenen Ortak basın toplantısıyla TÜED ve Denizbank işbirliği üyelerimize ve kamuoyuna anlatıldı. TÜED Emekli Bonus kartının da tanıtımının yapıldığı toplantıda, bu karta özel indirim uygulayan işyerleriyle yapılan anlaşmalar da anlatıldı.

ÖZLÜ SÖZLER

ŞİİR KÖŞESİ

EMEKLİYİZ EMEKLİ

Nedir bunca çektiklerimiz ömrün sonunda;
Yolcuyuz diye emekli treni vagonunda?
Emekliye zulüm var mı Allah kanunununda?
Hep birden haykıralım; "Emekliyiz emekli"

Sesimiz gür çıkmazsa halimiz nice olur?
Andımız bir olmazsa günümüz gece olur...
Hakkımızı yiyenler daha çok obur olur...
Hep birden haykıralım; "Emekliyiz emekli"

Derneğimiz olmasaydı acep ne yapardık?
Birçok haklarımızı onun ile kopardık...
Bir Nisan şakası değil bu, anlayın artık;
Hep birden haykıralım; "Emekliyiz emekli"

Bizleri bilmeyenler vatanımıza sorsun;
Bütün emeklileri Yüce Allah korusun...
Hakkımızı mutlak alırız, yerinde dursun...
Hep birden haykıralım; "Emekliyiz emekli"

Mazi unutulmasın emekliliğimizde;
Ne emekler verdik ülkeye gençliğimizde...
Haklarımız mahfuzdur tüm emeklerimiz de...
Hep birden haykıralım; "Emekliyiz emekli"

Her meslek erbabından adam var kadromuzda;
Neden adalet yok, haksızlık var bordromuzda?
Zaferlere ortaktır emekli ordumuz da...
Hep birden haykıralım; "Emekliyiz emekli"

Mustafa Yazıcı

Trabzon Şube Üyemiz

(KTÜ'den Emekli Öğretim Görevlisi / Araştırmacı Yazar)

Anayasa Mahkemesi ve Sosyal Güvenlik

6270 sayılı kanunla 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 89. maddesi değiştirilerek emekli ikramiyesi yeniden düzenlenmiş, bu düzenlemede 1475 sayılı İş Kanununun 14. maddesinde belirtilen kıdem tazminatına hak kazanma koşulları esas alınmıştır. Anayasa mahkemesi daha önce emekli ikramiyesinde son defa emekli sandığına tabi olma şartını iptal etmiş, sonradan hizmet akdi ile emekli olanlara da bu imkanı getirmişti. Bu hukuki boşluğu doldurmak amacıyla yapılan düzenleme ile farklı sosyal güvenlik kuruluşlarındaki hizmet süreleri birleştirilerek emeklilik, yaşlılık ya da malullük aylığı bağlananlara belirli şartlarla emekli ikramiyesi ödenebilmesi mümkün hale gelmiştir. Ancak sözü edilen kişilere, kamuda geçen çalışmalarına karşılık emekli ikramiyesi ödenebilmesi, bu kapsamdaki çalışmalarının 1475 sayılı iş kanununun 14. maddesinde belirtilen kıdem tazminatına hak kazanma şartlarına uygun olarak sona ermiş olması şartına bağlanmıştır. Kamuda geçen sürelerde 1475 sayılı kanunun 14. maddesine göre kıdem tazminatı ödenmesini gerektirmeyecek şekilde sona eren kısmının dikkate alınmaması da düzenlemede yer almıştır. Bu konu ana muhalefet partisine iptal istemiyle Anayasa Mahkemesine getirilmiş, Anayasa Mahkemesi 2012/33 esas ve 2012/174 sayılı kararı ile düzenlemeyi Anayasa'ya aykırı bulmamıştır. Mahkeme gerekçesinde yine Anayasa'nın 10. maddesinde yer verilen eşitlik ilkesini eylemli değil, hukuksal eşitlik olarak yorumlamış, emekli ikramiyesinin miktar ve ödeme koşullarını belirleme konusunda kanun koyucunun takdir yetkisinin olduğunu belirtmiştir. Hizmet akdiyle çalışanlara ödenmekte olan kıdem tazminatı ile emekli ikramiyesinin benzer hukuki niteliği olduğu kabul edilmiştir. İkramiyenin kamuda geçen görevlerinden ayrıldıkları tarihteki emeklilik keseneğine esas aylık tutarı üzerinden ödenmesi ibaresi de Anayasa'ya aykırı bulunmamıştır. 5434 sayılı kanunun 89. maddesinin 3. fıkrasında emekli ikramiyesinin kamuda geçen her tam fiili hizmet yılı ile sınırlı olarak, bu görevlerden ayrıldıkları tarihteki emekli keseneğine esas aylığın unsurları göz önünde bulundurularak ve aylığın başlangıç tarihindeki katsayılar dikkate alınmak suretiyle ödenmesi öngörülmektedir. Anayasa Mahkemesi kamudan emekli olanlar ile kamudan ayrılıp hizmet akdiyle emekliliğini tamamlayanların hukuken farklı konumda olduklarını kabul etmiştir. Bunların emekli keseneğine esas aylık unsurları farklı olacağından hesaplanacak emekli ikramiyeleri de farklılık arz edecektir. Bu nedenle emekli ikramiyesi ödeneceği tarih itibarıyla farklı hukuksal konumlarda bulunan çalışanların göreve başlama tarihlerine, çalışma sürelerine ve eğitim düzeylerine göre ödenecek emekli ikramiyesinde farklılık oluşmasında eşitlik ilkesine aykırı yön bulunmamıştır. Bu kararlara muhalif kalan üyeler, bu konuda Anayasa Mahkemesinin iptal kararlarının yerine getirilmediğini, kriterlerin adil ve ölçülü olmadığını, kamu görevliliği ile işçilik statülerinin farklı hukuksal durumlar olduğunu belirtmişlerdir.

Dava konusu yapılan 6270 sayılı kanunla 5510 sayılı kanunun 64. maddesi birinci fıkrasına eklenen bendin Anayasa'ya aykırılığı konusu da aynı kararda kabul edilmemiştir. İlgili düzenleme ile Sosyal Güvenlik Kurumunca finansmanı sağlanmayacak sağlık hizmetleri sıralanmaktadır. Mahkemeye göre Anayasa'da sağlık ve tedavi hizmetlerini yürütmek amacıyla oluşturulacak teşkilatın niteliğiyle ilgili herhangi bir belirleme yapılmamış, bu konuda kanun koyucuyu sınırlandıran herhangi bir hükme yer verilmemiştir. Finansmanı Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından karşılanacak sağlık hizmetlerini gösteren 5510 sayılı kanunun 63. maddesi kapsamı dışında kalan sağlık hizmetlerinin

Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından karşılanmaması Anayasa'ya aykırı değildir.

Katılım payı ile ilgili düzenlemede Anayasa'ya aykırılık iddiası da kabul görmemiştir. Anayasa Mahkemesine göre sosyal güvenlik; "Bireylerin istek ve iradeleri dışında oluşan sosyal risklerin, kendilerinin ve geçindirmekle yükümlü oldukları kişilerin üzerlerindeki gelir azaltıcı ve harcama artırıcı etkilerini en aza indirmek, ayrıca sağlıklı ve asgari hayat standardını güvence altına alabilmektir. Bu güvencenin gerçekleştirilebilmesi için sosyal güvenlik kuruluşları oluşturularak, kişilerin yaşlılık, hastalık, malullük, kaza ve ölüm gibi sosyal risklere karşı asgari yaşam düzeylerinin korunması amaçlanmaktadır." Mahkemeye göre katılım payı, prim gibi sağlık hizmetini kullanan ve kullanılmayan alanan bir tutar değildir. Kişilerin sigortalılık bilincinin artırılması ve ödemelerin baştan yapıldığı durumlarda hizmetin amaca uygun olarak kullanılmasını sağlamak amacıyla getirilmiş bir uygulamadır. İlgililerin sağlık hizmetinden faydalanmalarını engellemeyecek düzeyde tutulmalıdır. Katılım payı hastayı, sağlık koruma masrafları konusunda bilinçli hale getirir ve hastayı gereksiz sağlık hizmeti kullanımından vazgeçirir. Sağlık yardımları için sigortalıdan katılım payı alınabileceği hususu, Türkiye'nin onayladığı uluslararası sözleşmelerde de yer almaktadır. Sosyal güvenliğin asgari normlarına ilişkin uluslararası çalışma örgütünün 102 sayılı sözleşmesinin 10. maddesi ve Avrupa Konseyi çerçevesinde oluşturulan Avrupa Sosyal Güvenlik sözleşmesi buna örnektir. Anayasa mahkemesi, katılım payı miktar ve oranları sağlık hizmetinden yararlanan kişilerin ödeme durumları göz önünde bulundurularak koruyucu mekanizmalarla desteklendiğinden kişilerin sağlığa erişim hakkını engelleyici nitelikte görmemiştir. Katılım payı miktar ve oranlarıyla ilgili kullanılan kıstaslarda belirsizlik bulunmamıştır. Kanun koyucu, temel kıstasları belirlemiş, bilimsel gelişmeler ve değişen koşul ve durumlara göre, hizmetin gerekleri doğrultusunda idareyi katılım payını kaldırma veya farklı oranlarda belirleme imkanı tanımıştır.

5510 sayılı Kanunun 70. maddesi ile düzenlenen hizmet basamakları ve sevk zinciri uygulamaları da Anayasa'ya aykırı görülmemiştir. Bu düzenlemenin temel amacı genel sağlık sigortalılarının sağlık koruma masrafları konusunda bilinçli hale gelmeleri ve gereksiz sağlık hizmeti kullanımının engellenmesidir. Sağlık ekonomisi, sağlık hizmeti sunucularına müracaat edebilme koşullarını belirleme yetkisini idareye bırakarak sağlanmaya çalışılmıştır. Bu karara muhalif olan üye, yeşil kartlıların üniversite hastane veya özel sağlık kuruluşuna başvurularının kısıtlanmasını eşitlik ilkesine aykırı görmüş, ayrıca bu tutumu Uluslararası Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklar Sözleşmesinin 12. maddesine; ekonomik, sosyal ve kültürel haklar komitesinin sağlık hakkıyla ilgili 14 nolu genel yorumuna, 1961 tarihli Avrupa Sosyal Şartına ve 1996 tarihli Gözden Geçirilmiş Avrupa Sosyal Şartı'na aykırı görmüştür.

Anayasa Mahkememiz Sosyal Güvenlik alanında verdiği kararlar ile sosyal güvenlikte sosyal devlet anlayışını terk etmiş, kazanılmış hak ilkesini de bu alanda yok saymıştır. Bu nedenle yeni Anayasa çalışmaları sırasında sosyal güvenlik ile ilgili konuların açıkça Anayasa'da yer almasında zaruret vardır.

Sosyal ve hukuk devleti yeni anayasa tartışmalarında her şeyin önüne geçmeli, lüzumsuz tartışmalar ile asıl hakların korunması göz ardı edilmemelidir.

**TÜRKİYE
EMEKLİLER DERNEĞİ
HABER BÜLTENİ**

**TÜRKİYE
EMEKLİLER DERNEĞİ**
Adına Sahibi
Kazım ERGÜN
Genel Başkan

GENEL YAYIN YÖNETMENİ
Gazi AYKIRI
Genel Başkan Yrd.

Basım Tarihi: .../.../2013

SORUMLU YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ
Mehmet Emin TANGÖREN

YAZI KURULU
Gazi AYKIRI
Recep ORHAN
Ömer KURNAZ
Arif DURU

Yayın Türü:
Yerel Süreli Yayın

YÖNETİM YERİ

Anıttepe Mah. Işık Sk. 11/1
Tandoğan / ANKARA
Tel: (0.312) 230 34 28-29-89
Faks: (0.312) 230 16 41-92
www.tued.org.tr
tued@tued.org.tr

Basım Yeri: İLKSAN MATBAASI
İvedik Org. San. Böl. Ağaç İşleri
521 Sok. No: 35 ANKARA Tel:0312.3943955